

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-81-25

Druk nr 1343

Warszawa, 5 czerwca 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o ewidencji ludności.

Projekt ma charakter deregulacyjny.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o ewidencji ludności

Art. 1. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 367) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Zakład ubezpieczeń przed zawarciem umowy, o której mowa w art. 23 ust. 1, może weryfikować w sposób, o którym mowa w art. 23j lub art. 23m ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2025 r. poz. 274 i ...), za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, w rejestrze zastrzeżeń numerów PESEL, o którym mowa w art. 23a tej ustawy, czy numer PESEL ubezpieczającego lub osoby, na rzecz której ma być zawarta umowa, o której mowa w art. 23 ust. 1, jest zastrzeżony. W przypadku gdy weryfikacja wykaże, że numer PESEL jest zastrzeżony, przepisu ust. 2 nie stosuje się.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2025 r. poz. 274) w art. 23m w ust. 1 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 i 11 w brzmieniu:

- „10) zakładom ubezpieczeń, w celu realizacji zadań ustawowych;
- 11) Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, w celu realizacji zadań ustawowych.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektu ustawy jest ograniczenie sytuacji, w których dochodzi do zawierania umów obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, przy użyciu skradzionych danych osobowych, z wykorzystaniem danych osobowych osób, które dokonały zastrzeżenia numeru PESEL.

Wzrastająca liczba kradzieży numerów PESEL z różnych ewidencji sprawiła, że przestępcy zaczęli je wykorzystywać do zawierania obowiązkowej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, która to umowa jest zawierana na skradzione dane osobowe. Obecnie zakłady ubezpieczeń nie posiadają uprawnień do weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL w rejestrze zastrzeżeń numerów PESEL, w związku z tym przy zawieraniu umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych nie posiadają informacji o zastrzeżeniu takich danych.

Projektowana ustawa zakłada zmianę ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 367) oraz ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2025 r. poz. 274).

Zmiany ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych zakładają przyznanie uprawnień weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL dla zakładów ubezpieczeń w zakresie umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Przedmiotowa weryfikacja będzie odbywać się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego UFG, który stanowi węzeł informacyjny dla zakładów ubezpieczeń pośredniczący w komunikacji z różnymi rejestrami publicznymi (art. 1 projektu). W przypadku zastrzeżenia numeru PESEL zakład ubezpieczeń będzie mógł odmówić zawarcia umowy, w celu ochrony danych i tożsamości klientów zakładów ubezpieczeń (art. 1 projektu).

Zmiany ustawy o ewidencji ludności zakładają rozszerzenie katalogu podmiotów, którym będą udostępniane dane o zastrzeżeniu numeru PESEL, o zakłady ubezpieczeń, które będą zawierały umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz o Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, który będzie pośredniczył w przekazywaniu takich danych (art. 2 projektu).

Powyższa propozycja zakłada przyznanie zakładom ubezpieczeń uprawnienia do weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL przed zawarciem umów ubezpieczenia OC komunikacyjnego, bez konieczności każdorazowej weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL. Ponadto proponowane regulacje wskazują na prawo odmowy zawarcia umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, bez konieczności jednoznacznego i generalnego obowiązku odmowy zawarcia umowy ubezpieczenia, w przypadku zidentyfikowania zastrzeżenia numeru PESEL.

Przyjęte w projekcie rozwiązania wynikają ze specyficznej konstrukcji oraz głównego celu obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Ustawowy obowiązek zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych uwarunkowany jest bowiem szczególną społeczną funkcją tego ubezpieczenia, jaką jest ochrona osób trzecich przed skutkami częstych, niekorzystnych zdarzeń powstałych wskutek ruchu pojazdów. Nieprzerwany charakter odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń i zarazem ochrony ubezpieczeniowej daje poszkodowanym w wypadku gwarancję otrzymania należnego odszkodowania. Z drugiej strony, umowa tego ubezpieczenia chroni ewentualnego sprawcę wypadku komunikacyjnego przed nadmiernymi obciążeniami finansowymi z tytułu jego odpowiedzialności cywilnej oraz zabezpiecza jego majątek przed nadmiernym uszczupleniem z tytułu tej odpowiedzialności.

Z uwagi na powyższe obowiązujące regulacje stanowią, że zakład ubezpieczeń posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w grupach obejmujących ubezpieczenia obowiązkowe nie może odmówić zawarcia takiej umowy ubezpieczenia. Ponadto każdy posiadacz pojazdu mechanicznego jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, w ściśle określonych terminach, wskazanych w przepisach ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Z kolei ewentualne niedochowanie terminu będzie mogło wiązać się z negatywnymi konsekwencjami dla takiego posiadacza. W przypadku zaistnienia sytuacji, w której do ruchu zostałby wprowadzony pojazd, którego posiadacz nie byłby ubezpieczony w zakresie OC komunikacyjnego, a jednocześnie zostałaby wyrządzona przez ruch takiego pojazdu szkoda, ewentualne roszczenia osób poszkodowanych z tytułu szkód na osobie, w tym np. zadośćuczynienia lub dożywotnich rent mogłyby sięgać nawet sumy 29 876 400 złotych. Kwota ta wynika z ustawowego określenia wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej w odniesieniu do szkód osobowych na takim właśnie poziomie. W takim przypadku świadczenia osobom

poszkodowanym lub uprawnionym wypłaca Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, ale ma on prawo domagania się od nieubezpieczonego sprawcy szkody zwrotu wydatkowanych pieniędzy.

W tej sytuacji uzależnienie przez zakład ubezpieczeń zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych od uprzedniego obligatoryjnego zweryfikowania numeru PESEL klienta czy też ustanowienie jednoznacznego i generalnego obowiązku odmowy zawarcia takiej umowy mogłoby rodzić negatywne konsekwencje dla obywateli w określonych sytuacjach. Dotyczy to możliwości niedochowania ustawowych terminów na zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC przez osoby chcące wycofać zastrzeżenie numeru PESEL, np. w czasie okresowej niedostępności systemu teleinformatycznego, w którym prowadzony jest rejestr zastrzeżeń numerów PESEL, okresowej niedostępności usługi cofnięcia zastrzeżenia numeru PESEL lub w przypadku opóźnienia uwzględnienia dokonanego cofnięcia w rejestrze zastrzeżeń. Do podobnej sytuacji może dochodzić, gdy osoba chcąc zawrzeć umowę ubezpieczenia będzie wykluczona cyfrowo, a stacjonarne placówki umożliwiające cofnięcie zastrzeżenia będą nieczynne. Tak więc przyjęcie fakultatywności weryfikacji numeru PESEL nie będzie negatywnie wpływać na sytuację ubezpieczonego, w szczególności w przypadku gdy wspomniana weryfikacja nie będzie możliwa technicznie.

Dodatkowo przyjęcie obligatoryjności weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL przez zakład ubezpieczeń oraz generalnego obowiązku odmowy zawarcia umowy ubezpieczenia utrudniałoby stosowanie klauzuli prolongacyjnej wynikającej z przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Klauzula ta ma na celu ochronę ubezpieczonego i polega na automatycznym odnowieniu się umowy ubezpieczenia na kolejny okres, jeśli składka została w pełni opłacona a umowa ubezpieczenia nie została wcześniej wypowiedziana. Uzależnienie tego automatyzmu od wcześniejszego potwierdzenia, że PESEL nie został zastrzeżony, mogłoby prowadzić do sytuacji, że ubezpieczony zostanie pozbawiony ochrony ubezpieczeniowej bez świadomości, że tak się stało. To z kolei mogłoby prowadzić do nieoczekiwanych przerw w ubezpieczeniu, mimo iż ubezpieczony zostałby już raz zweryfikowany przy zawieraniu umowy, która podlegałaby prolongacie.

Ponadto przy przyjęciu obligatoryjnego charakteru weryfikacji zastrzeżeń numerów PESEL, przed zawarciem każdej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, należałoby spodziewać się podobnego poziomu zapytań ze strony Ubezpieczeniowego

Funduszu Gwarancyjnego na rzecz zakładów ubezpieczeń, jaki ma miejsce w przypadku zapytań do rejestrów Centralnej Ewidencji Pojazdów i Centralnej Ewidencji Kierowców, tj. około 7 mln dziennie. Taka skala zapytań mogłaby mieć wpływ na płynność działania rejestru zastrzeżeń numerów PESEL. Projektowane regulacje zakładają przyznanie możliwości weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL w rejestrze zastrzeżeń numerów PESEL, w związku z czym można spodziewać się znacznie mniejszej liczby zapytań.

Należy zauważyć, że także w interesie zakładów ubezpieczeń pozostaje potwierdzenie tożsamości swojego klienta wszelkimi dostępnymi metodami i w oparciu o dostępne dane. W związku z powyższym należy oczekiwać, że zakłady ubezpieczeń wypracują procesowe lub biznesowe sposoby wykorzystania informacji o zastrzeżeniu numeru PESEL, w celu minimalizacji ryzyka związanego z kradzieżą tożsamości.

W art. 3 projektu przyjęto, że ustawa wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia. Proponowany termin wejścia w życie uwzględnia czas konieczny do implementacji rozwiązań web-service przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny i zakłady ubezpieczeń, a także konieczność uzyskania przez te podmioty pozytywnej decyzji dostępowej do rejestru zastrzeżeń numerów PESEL.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawiania organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. W szczególności, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42 – Dz. Urz. UE Polskie Wydanie Specjalne rozdz. 1, t. 1, str. 446), projekt ustawy nie podlega konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), dlatego też projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Zawarte w projekcie regulacje nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców zgodnie z ustawą z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.). Projektowane regulacje będą dotyczyć dużych instytucji finansowych (z zakładów ubezpieczeń) oraz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o ewidencji ludności Ministerstwo i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Ministerstwo Cyfryzacji Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Jurand Drop Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jarosław Niezgoda – Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego w Ministerstwie Finansów, Tel. 22 694-58-28 e-mail: sekretariat.fn@mf.gov.pl	Data sporządzenia 30 maja 2025 r. Źródło: Inne Deregulacja Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UDER27
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem projektu ustawy jest ograniczenie sytuacji, w których dochodzi do zawierania umów obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, przy użyciu skradzionych danych osobowych.

Wzrastająca liczba kradzieży numerów PESEL z różnych ewidencji sprawiła, że przestępcy zaczęli je wykorzystywać do zawierania umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, która to umowa jest zawierana na skradzione dane osobowe. Obecnie zakłady ubezpieczeń nie posiadają uprawnienia do weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL w rejestrze zastrzeżeń numerów PESEL, w związku z tym przy zawieraniu umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych nie posiadają informacji o zastrzeżeniu takich danych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponuje się wprowadzenie zmian do ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 367) oraz ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2025 r. poz. 274).

Zmiany ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych zakładają przyznanie uprawnienia weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL dla zakładów ubezpieczeń w zakresie umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami zakład ubezpieczeń oferujący ubezpieczenia obowiązkowe nie ma możliwości odmówienia zawarcia takiej umowy. W związku z tym, proponuje się modyfikację regulacji, w taki sposób, że w przypadku zastrzeżenia numeru PESEL, zakład ubezpieczeń będzie mógł odmówić zawarcia umowy.

Zmiany ustawy o ewidencji ludności zakładają rozszerzenie katalogu podmiotów, którym będą udostępniane dane o zastrzeżeniu numeru PESEL, o zakłady ubezpieczeń oraz Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak informacji.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Zakłady ubezpieczeń posiadających zezwolenie na wykonywanie działalności w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych	27	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	Zakłady ubezpieczeń, które będą zawierały umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	1	Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	Przedmiotowa weryfikacja będzie odbywać się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego UFG, który stanowi węzeł informacyjny dla zakładów ubezpieczeń pośredniczący w komunikacji z różnymi rejestrami publicznymi.
Osoby, które dokonają zastrzeżenia numeru PESEL	Brak danych		Po uprzedniej weryfikacji przez zakład ubezpieczeń zastrzeżenia numeru PESEL, dane osób, które dokonały takiego zastrzeżenia, nie zostaną wykorzystane do zawarcia umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przekazany do konsultacji publicznych i opiniowania następującym podmiotom, m.in.: Komisji Nadzoru Finansowego, Polskiemu Biuru Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, Rzecznikowi Finansowemu, Polskiej Izbie Ubezpieczeń, Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Urzędowi Ochrony Danych Osobowych, Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Konfederacji Lewiatan, Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców, Polskiej Izbie Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych, Stowarzyszeniu Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, Polskiej Izbie Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych.

Uwagi do projektu zostały zgłoszone przez Rzecznika Finansowego oraz Urząd Ochrony Danych Osobowych. Uwzględniono propozycję Urzędu Ochrony Danych Osobowych w zakresie uzupełnienia projektowanych regulacji o wskazanie celu (zakresu) przetwarzania danych przez uprawnione podmioty.

Nie uwzględniono propozycji Rzecznika Finansowego w zakresie zmiany przyjętego w projektowanych regulacjach uprawnienia zakładów ubezpieczeń do odmowy zawarcia umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz zmiany całej konstrukcji projektowanych regulacji zmierzającej do przyznania dostępu do bazy PESEL tylko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, który byłby jedynym podmiotem uprawnionym do weryfikacji numeru PESEL.

Szczegółowe omówienie wyniku konsultacji publicznych i opiniowania zostało zamieszczone w raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania												

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w szczególności nie wystąpi skutek w postaci zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów jednostek sektora finansów publicznych.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Zakłady ubezpieczeń uzyskają uprawnienie do weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL w rejestrze zastrzeżeń numerów PESEL oraz uprawnienie do odmowy zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, przy użyciu takich danych.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zakłada się, że projekt będzie miał pozytywny wpływ na rodzinę, obywateli, w tym osoby starsze i niepełnosprawne oraz gospodarstwa domowe poprzez ograniczenie sytuacji, w których mogłoby dochodzić do zawierania umów obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, przy użyciu skradzionych danych osobowych tych osób.						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz:	

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny oraz pozostałe obszary, o których mowa w pkt 10.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów aktu prawnego nastąpi z dniem jego wejścia w życie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja efektów projektu będzie dokonywana na bieżąco przez zakłady ubezpieczeń na podstawie odmów zawarcia umów obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, dla których wnioski o ich zawarcie będą składały osoby posługujące się zastrzeżonym numerem PESEL.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

RAPORT Z KONSULTACJI

projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o ewidencji ludności

1. Omówienie wyników przeprowadzanych konsultacji publicznych/opiniowania.

Lp.	Jednostka redakcyjna/ część projektu założeń projektu ustawy	Podmiot, który przedstawił stanowisko/ opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
1	Uwaga ogólna	PBUK	Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z zadowoleniem przyjmuje przedstawiony projekt nowelizacji ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK. W opinii Biura wprowadzenie projektowanych regulacji może pozytywnie wpłynąć na ograniczenie wykorzystywania tożsamości osób tego nieświadomych, w celu zawierania umów ubezpieczenia obowiązkowego OC ppm w ich imieniu. Projektowane rozwiązanie opiera się o umożliwienie zakładom ubezpieczeń weryfikacji numerówPESEL w rejestrze zastrzeżeń i w konsekwencji, w przypadku stwierdzenia, iż numer taki jest zastrzeżony, wyrażenia odmowy zawarcia omawianego ubezpieczenia. Zakładane rozwiązanie opiera się o zasadę dobrowolności działania zakładów ubezpieczeń w tym zakresie, dając im swobodę w zakresie kształtowania polityki akwizycji. W ocenie PBUK tego rodzaju rozwiązanie jest optymalne, także z uwagi na powszechny obowiązkowy charakter ubezpieczenia OC ppm, bowiem w maksymalny sposób ogranicza potencjalne negatywne skutki m.in. braku możliwości zawarcia takiego ubezpieczenia przez dotychczasowych – już wcześniej zweryfikowanych - klientów zakładów ubezpieczeń oraz możliwych do wystąpienia czasowych problemów z funkcjonowaniem infrastruktury elektronicznego przetwarzania danych.	Informacja przyjęta do wiadomości

			Co prawda z dniem 1 czerwca 2024 roku w systemie instytucji finansowych np. banków, firm pożyczkowych, SKOK-ów, leasingodawców itd. wprowadzono obligatoryjność sprawdzania ww. danych przez podmioty rynku finansowego, należy jednak mieć na uwadze, iż charakter produktów finansowych (dobrowolność), jak i potencjalne finansowe konsekwencje zawarcia umów mają całkowicie inną naturę, niż wynikające z obowiązku zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC ppm. Dodatkowo należy podkreślić, iż przedstawiony projekt w żaden sposób nie ogranicza praw ubezpieczających i ubezpieczonych, a także potencjalnych poszkodowanych w zdarzeniach drogowych będących przedmiotem ochrony ubezpieczeniowej. Wręcz przeciwnie, może stanowić o wzmocnieniu poziomu ich bezpieczeństwa, podobnie jak i finansowego bezpieczeństwa zakładów ubezpieczeń zarządzających składkami swoich klientów. Mając powyższe na uwadze Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych popiera projekt nowelizacji w przedstawionej formie	
2	Uwaga ogólna	RF	Na wstępie należy podkreślić, że cel regulacji jest jak najbardziej słuszny. Zapobieganie użyciu wyludzonych danych osobowych na potrzeby umów ubezpieczenia jak najbardziej leży w interesie ubezpieczających, posiadaczy pojazdów mechanicznych, ale też samych zakładów ubezpieczeń. Zachodzą jednak wątpliwości co do tego, czy zaproponowane rozwiązanie pozwoli osiągnąć ten cel. Po pierwsze – weryfikacja zastrzeżenia numeru PESEL, zgodnie z projektem, ma być tylko możliwością, a nie obowiązkiem zakładu ubezpieczeń. Jeśli ubezpieczyciel tego nie robi, osoba, której dane zostały wykorzystane, nie jest chroniona przed przestępczym użyciem jej danych. Można się zastanawiać, czy w takiej sytuacji ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą na zasadzie winy – ale to już kwestia późniejsza, ponieważ umowa z użyciem cudzych danych już zostanie zawarta. Poszkodowany będzie musiał zmagać się z negatywnymi konsekwencjami tego, że ubezpieczyciel nie zapobiegł tej sytuacji. Po drugie – możliwość sprawdzania zastrzeżenia numeru PESEL przez ubezpieczycieli jest uzasadniona. Zachodzi jednak poważna wątpliwość, czy zakłady ubezpieczeń powinny mieć prawo do odmowy zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC p.p.m.) tylko z tego powodu, że dana osoba, aby chronić swoje dane osobowe zdecydowała się zastrzec swój numer PESEL. W pewnych przypadkach może to prowadzić do pokrzywdzenia uczciwych klientów zakładów ubezpieczeń. Jedynie tytułem przykładu można wskazać sytuację, w której zakład ubezpieczeń będzie	Uwaga nieuwzględniona Przyznanie zakładom ubezpieczeń uprawnienia do weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL przed zawarciem umów ubezpieczenia OC komunikacyjnego, bez konieczności każdorazowej obowiązkowej weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL wynika ze specyficznej konstrukcji oraz głównego celu obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Przyznanie tego prawa a nie obowiązku, umożliwi zakładom ubezpieczeń możliwość przeprowadzenia szczegółowej weryfikacji poszczególnych sytuacji i podejmowanie działań, które

		mógł odmówić zawarcia umowy w przypadku gdy tożsamość klienta można zweryfikować na podstawie dowodu osobistego podczas wizyty w placówce, posiadacz pojazdu jest wpisany w dowodzie rejestracyjnym pojazdu jako jego właściciel, a umowa jest kontynuacją ubezpieczenia zawieranego od wielu lat. Odmówić zawarcia umowy można nawet, jeśli ubezpieczający chciałby opłacić składkę w całości z góry, a więc nie ma ryzyka, że umowa zostanie zawarta „na cudze dane” po to żeby nie płacić składki. Istnieje poważne ryzyko, że właściciele pojazdów, którym ubezpieczyciel odmówi zawarcia umowy w ostatniej chwili, nie zdążą zawrzeć nowej umowy ani cofnąć zastrzeżenia w rejestrze PESEL. Postawi to posiadaczy pojazdów mechanicznych w bardzo niekorzystnej sytuacji, tj.: -posiadacz pojazdu będzie musiał zapłacić wysoką opłatę karną nakładaną przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny za brak zawarcia umowy (art. 88 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych dalej: ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych), ale przede wszystkim -sprawca szkody (którym często jest posiadacz pojazdu lub jego osoba najbliższa) będzie ponosił pełną odpowiedzialność finansową za skutki wypadku. Będzie musiał on zwrócić kwotę jaką poszkodowanemu wypłaci Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (art. 110 ust. 1 w zw. z art. 98 ust 1 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych). Poza kwestią zwrotu wypłaconego odszkodowania za szkody w mieniu, przy szkodach na osobie może to oznaczać też zwrot zadośćuczynienia i renty odszkodowawczej. Ponadto, uznaniowa (fakultatywna) możliwość skorzystania z możliwości odmowy zawarcia umowy ubezpieczenia może prowadzić do nadużyć. W ocenie Rzecznika Finansowego, ubezpieczyciele powinni weryfikować tożsamość klientów nie tylko przy pomocy numeru PESEL, ale też innymi dostępnymi metodami. Przy zawieraniu umowy stacjonarnie można sprawdzić dane z dowodem osobistym, a przy umowie na odległość – potwierdzić tożsamość np. przez podpis elektroniczny, profil zaufany, bankowość elektroniczną lub aplikację mObywatel. Ewentualnie, można zastanowić się też nad przyznaniem Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu (UFG) dostępu do bazy PESEL, aby mógł – na wniosek ubezpieczyciela lub z urzędu – weryfikować numer PESEL podany przez klienta. Przyznanie dostępu do bazy PESEL tylko UFG, a nie wszystkim ubezpieczycielom, wydaje się bezpieczniejsze z punktu widzenia ochrony danych	będą miały na celu wyeliminowanie sytuacji, na które wskazuje Rzecznik Finansowy. Ponadto przyznanie zakładom ubezpieczeń uprawnienia do docelowej odmowy zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, w sytuacji gdy doszło do zastrzeżenia numeru PESEL na skutek kradzieży danych, ma na celu ograniczenie sytuacji, w których dochodzi do zawierania umów ubezpieczenia przy użyciu skradzionych danych osobowych. Dodatkowo należy wskazać, że także w interesie zakładów ubezpieczeń pozostaje zweryfikowanie indywidualnej sytuacji swojego klienta, w tym weryfikacja (potwierdzenie) jego tożsamości wszelkimi prawnie dostępnymi metodami i w oparciu o dostępne dane. Należy zauważyć, że zakłady ubezpieczeń również ponoszą szkodę w przypadku procedury zawierania ubezpieczeń OC komunikacyjnych na skradzione dane osobowe. Wynika to z faktu, że w przypadku uiszczenia pierwszej raty ubezpieczenia, zakład ubezpieczeń skutecznie udziela ochrony ubezpieczenia, a jednocześnie wobec
--	--	--	---

		osobowych. Może to też zapobiec nakładaniu kar przez UFG na osoby, które nie wiedziały, że ich dane zostały skradzione i wykorzystane na potrzeby fikcyjnego zakupu pojazdów oraz zawierania umów ubezpieczenia OC p.p.m. Taki dostęp nie powinien jednak obejmować wszystkich danych z rejestru PESEL. Prawo do odmowy zawarcia umowy ubezpieczenia przy zastrzeżonym PESEL-u mogłoby przysługiwać tylko w jasno określonych sytuacjach, np. gdy dane właściciela pojazdu nie zgadzają się z danymi w rejestrze PESEL. Nie rozwiązuje to jednak problemu, gdy oszust użyje prawdziwych danych osobowych, zgodnych z danymi w rejestrze PESEL. W ocenie Rzecznika Finansowego, można zastanowić się nad rozwiązaniami w pewien sposób wzorowanymi na tych, jakie zostały wprowadzone w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczania niektórych skutków kradzieży tożsamości (Dz. U. poz. 1394 z późn. zm.) w stosunku do operatorów usług telekomunikacyjnych. Jeśli numer PESEL jest zastrzeżony a system jest niedostępny powyżej 15 minut, mogą oni odmówić wydania duplikatu karty SIM albo wydać duplikat karty SIM po weryfikacji tożsamości abonenta z zachowaniem należytej staranności przy udokumentowaniu dokonania tej weryfikacji. W przypadku ubezpieczenia OC p.p.m. trzeba jednak uwzględnić, że jest to ubezpieczenie obowiązkowe, pod rygorem sankcji. Odmowa zawarcia umowy nie powinna uderzać więc w uczciwych klientów zakładów ubezpieczeń, tam gdzie nie ma ryzyka działania przestępczego. Niezależnie od powyższych uwag należałoby uzupełnić Ocenę Skutków Regulacji (OSR). Obecnie w OSR nie ma informacji o liczbie osób, które zastrzegły już swój numer PESEL. Z nieoficjalnych doniesień prasowych wynika, że na koniec 2024 roku już ponad 5 milionów Polaków zastrzegło swój numer PESEL. Liczba ta może jeszcze wzrosnąć. Skala odmów zawarcia umowy ubezpieczenia OC p.p.m. i problemów z zawarciem umowy ubezpieczenia OC p.p.m. może potencjalnie być duża. W OSR brakuje też danych o liczbie umów ubezpieczenia zawartych tylko na podstawie skradzionego numeru PESEL (nieoficjalnie mówi się o kilkuset przypadkach). W związku z brakiem powyższych informacji, trudno ocenić jakie rozwiązanie prawne będzie proporcjonalne do skali problemu.	zidentyfikowanej i potwierdzonej sytuacji kradzieży tożsamości zakłady ubezpieczeń umarzają swoje roszczenia wobec osoby, której dane skradziono. W związku z powyższym należy oczekiwać, że zakłady ubezpieczeń wypracują procesowe lub biznesowe sposoby wykorzystania informacji o zastrzeżeniu numeru PESEL, w celu minimalizacji ryzyka związanego z kradzieżą tożsamości. Propozycje Rzecznika Finansowego w zakresie przyznania jedynie UFG dostępu do bazy PESEL oraz zobowiązania Funduszu do weryfikowania numeru PESEL podanego przez klienta, czy też wprowadzenia rozwiązań przyjętych w stosunku do operatorów usług komunikacyjnych, wiązałyby się z koniecznością wprowadzenia zasadniczych zmian systemowych (prawnych i technologicznych) zarówno po stronie rynku jak i po stronie Funduszu. Dodatkowo należy zauważyć, że Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny gromadzi informacje o już zawartych umowach ubezpieczenia a założeniem projektowanych zmian jest aby weryfikacja
--	--	--	---

				zastrzeżonych numerów PESEL odbywała się przede zawarciem umowy ubezpieczenia. Odnosząc się do uwag o charakterze stricte kazusowym należy zauważyć, że rolą norm ustawowych nie jest wprowadzanie regulacji, które rozstrzygałyby każdy możliwy przypadek, jaki może zaistnieć w danym stanie prawnym. Odnosząc się do uwag w zakresie ewentualnego uzupełnienia Oceny Skutków Regulacji należy wskazać, iż resort finansów nie posiada wnioskowanych przez Rzecznika Finansowego informacji.
3	Uwaga ogólna	UODO	Projektowana ustawa przewiduje przyznanie uprawnienia weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL przez zakłady ubezpieczeń „w zakresie umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Przedmiotowa weryfikacja ma się odbywać za pośrednictwem systemu teleinformatycznego UFG, który stanowi węzeł informacyjny dla zakładów ubezpieczeń pośredniczący w komunikacji z różnymi rejestrami publicznymi (art. 1 projektu)”. W pierwszej kolejności organ nadzorczy wskazuje na niedookreślenie w projektowanym art. 2 ustawy o ewidencji ludności wskazanej powyżej szczegółowej regulacji dotyczącej zakresu przetwarzania, w związku z ustawowymi zadaniami i obowiązkami podmiotu żądającego, jak zrobił to prawodawca w art. 46 ustawy o ewidencji ludności³. Związek ten ma wynikać z niezbędności posiadania danych osobowych dla osiągnięcia celu wyznaczonego treścią obowiązku. Projektodawca ograniczył się wyłącznie do dodania Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego (dalej również jako UFG) oraz zakładów ubezpieczeń do listy podmiotów uprawnionych. Zakres ten został również pominięty w projekcie o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Doprecyzowanie tej materii jest konieczne z	Uwaga uwzględniona Projektowane regulacje zostały uzupełnione o wskazanie celu (zakresu) przetwarzania danych przez uprawnione podmioty. Niezależnie od tego należy zauważyć, że UODO wskazało na niedookreślenie w projektowanym art. 2 ustawy o ewidencji ludności zakresu przetwarzania, w związku z ustawowymi zadaniami i obowiązkami podmiotu żądającego, jak zrobił to prawodawca w art. 46 ustawy o ewidencji ludności. Wskazać natomiast należy, że regulacje

		punktu widzenia poszanowania zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych, tj. zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości (art. 5 ust. 1 lit. a)4. Projektowana regulacja ma na celu „ograniczenie sytuacji, w których dochodzi do zawierania umów obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, przy użyciu skradzionych danych osobowych, z wykorzystaniem danych osobowych osób, które dokonały zastrzeżenia numeru PESEL.”. Cel dostępu do rejestru i do danych osobowych nie został jednak określony wprost w projektowanych przepisach. Zgodnie zaś z art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679 cel przetwarzania danych osobowych powinien być określony w przepisach prawa, które mają stanowić podstawę tego przetwarzania. Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. e) – musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Projektodawca powinien zapewnić w przepisach stosowanie wynikających z art. 5 rozporządzenia 2016/679 zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych: ograniczenia celu (art. 5 ust. 1 lit. b)5, minimalizacji danych (art. 5 ust. 1 lit. c)6. Projektodawca nie uwzględnił w proponowanej regulacji określenia mechanizmu działania „za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny”. Wskazał jedynie że „(...) Zakład ubezpieczeń przed zawarciem umowy, o której mowa w art. 23 ust. 1, może weryfikować w sposób, o którym mowa w art. 23j lub art. 23m ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2025 r. poz. 274), za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, w rejestrze zastrzeżeń numerów PESEL, o którym mowa w art. 23a tej ustawy, czy numer PESEL ubezpieczającego lub ubezpieczonego jest zastrzeżony.”. Projektodawca odsyła wyłącznie do sposobu weryfikacji zastrzeżonego numeru PESEL w sposób ogólny, tymczasem niezbędne wydaje się rozgraniczenie pozycji UFG oraz zakładów ubezpieczeń w procesie dostępu do rejestru zastrzeżeń numerów PESEL. Dodatkowo, nie jest jasne, w kontekście przetwarzania danych osobowych w jaki sposób działa „pośrednictwo systemu obsługującego UFG, który stanowi węzeł informacyjny dla zakładów ubezpieczeń pośredniczący w komunikacji z różnymi rejestrami publicznymi” w kontekście relacji tego systemu z rejestrem zastrzeżeń numerów PESEL. Analiza ról w procesach przetwarzania danych osobowych, determinująca legalność przetwarzania danych osobowych, powinna znaleźć swoje odzwierciedlenie w ocenie skutków dla ochrony danych dla	określone w projekcie ustawy odnoszą się do weryfikowania danych w rejestrze z rejestru zastrzeżeń numerów PESEL w drodze weryfikacji. Nie jest zatem zrozumiałe stosowanie odniesienia do art. 46 ustawy o ewidencji ludności. Odnosząc się jednak do wskazanych w art. 23m podmiotów uprawnionych do zasięgania informacji z rejestru zastrzeżonych numerów PESEL, należy zwrócić uwagę, że zarówno w stosunku do telekomów, jak i podmiotów sektora bankowego, nie jest doprecyzowany konkretny cel przetwarzania danych, określony w tym przepisie. Niezależnie od powyższego doprecyzowano przedmiotowe regulacje o wskazanie celu (zakresu) przetwarzania danych przez uprawnione podmioty. Odnosząc się do trybu udostępniania danych z rejestru zastrzeżeń numerów PESEL, tj. za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny” jest rozwiązaniem znanym przepisom prawa. W podobnym trybie odbywa się udostępnianie danych zakładom ubezpieczeń z CEPiK (art. 105a ustawy o ubezpieczeniach
--	--	--	---

		projektowanej ustawy czyli dokonanej w związku z przyjęciem tej podstawy prawnej. Zgodnie z Wytycznymi Europejskiej Rady Ochrony Danych 07/2020 dotyczącymi pojęć administratora i podmiotu przetwarzającego zawartych w RODO (wersja 2.0, przyjęta 7 lipca 2021 r.) „część ma jednak miejsce sytuacja, w której przepisy prawa, zamiast bezpośrednio wyznaczyć administratora danych lub określić kryteria jego wyznaczania, ustalają zadanie lub nakładają na kogoś obowiązek gromadzenia i przetwarzania niektórych danych. W takim przypadku określenie, kto jest administratorem, wynika z prawa. Administratorem będzie zazwyczaj administrator wyznaczony przez prawo do realizacji tego celu, tego zadania publicznego”. Ponadto, jak wskazuje EROD w swoich wytycznych, „pojęcie administratora jest pojęciem funkcjonalnym, opiera się ono raczej na analizie okoliczności faktycznych niż analizie formalnej”, a co za tym idzie „rola administratora nie wynika z charakteru podmiotu przetwarzającego dane, ale z jego konkretnych działań w określonym kontekście”. Zgodnie z wyrokiem NSA z dnia 30.01.2002 r, sygn. akt II SA 1098/01 „administratorem jest ten, kto decyduje o celach i środkach przetwarzania, przy czym zasadnicze znaczenie ma rodzaj i charakter nadanych przez prawo kompetencji z zakresu spraw publicznych”. W ocenie Prezesa UODO projektodawca powinien określić odpowiednie środki /sposoby lub chociażby kryteria zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych osobowych w związku z dostępem do rejestru zastrzeżeń nr PESEL. Powinno to nastąpić w akcie prawa powszechnie obowiązującego – jako, że dotyczy prawa i obowiązków związanych z przetwarzaniem danych osobowych, z uwzględnieniem testu prywatności, tj. wpływu charakteru, zakresu, kontekstu i celów przetwarzania oraz ryzyk naruszeń na ochronę danych osobowych i praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie i wadze, tak, aby przetwarzanie odbywało się zgodnie z rozporządzeniem 2016/679.	obowiązkowych, UFG i PBUK), wymiana informacji z Policją w zakresie tzw. notatek policyjnych (art. 105b ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK oraz wymiany danych pomiędzy zakładami ubezpieczeń a UFG w zakresie informatycznej bazy danych, o której mowa w art. 102a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK. Podobne rozwiązania znane są również z ustawy – Prawo o ruchu drogowym itp. Przyjęty mechanizm nie jest zatem odosobniony i stanowi wykorzystywane już w praktyce rozwiązanie.
--	--	--	--

2. Omówienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Nie dotyczy.

3. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w ww. trybie.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag (i stanowisko Ministerstwa Finansów) zgłoszonych do projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o ewidencji ludności (nr UDER27 w wykazie).

Lp.	Jednostka redakcyjna	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko Ministerstwa Finansów
1	Uwaga ogólna	RF	Na wstępie należy podkreślić, że cel regulacji jest jak najbardziej słuszny. Zapobieganie użyciu wyłudzonych danych osobowych na potrzeby umów ubezpieczenia jak najbardziej leży w interesie ubezpieczających, posiadaczy pojazdów mechanicznych, ale też samych zakładów ubezpieczeń. Zachodzą jednak wątpliwości co do tego, czy zaproponowane rozwiązanie pozwoli osiągnąć ten cel. Po pierwsze – weryfikacja zastrzeżenia numeru PESEL, zgodnie z projektem, ma być tylko możliwością, a nie obowiązkiem zakładu ubezpieczeń. Jeśli ubezpieczyciel tego nie robi, osoba, której dane zostały wykorzystane, nie jest chroniona przed przestępczym użyciem jej danych. Można się zastanawiać, czy w takiej sytuacji ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą na zasadzie winy – ale to już kwestia późniejsza, ponieważ umowa z użyciem cudzych danych już zostanie zawarta. Poszkodowany będzie musiał zmagać się z negatywnymi konsekwencjami tego, że ubezpieczyciel nie zapobiegł tej sytuacji. Po drugie – możliwość sprawdzania zastrzeżenia numeru PESEL przez ubezpieczycieli jest uzasadniona. Zachodzi jednak poważna wątpliwość, czy zakłady ubezpieczeń powinny mieć prawo do odmowy zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC p.p.m.) tylko z tego powodu, że dana osoba, aby chronić swoje dane osobowe zdecydowała się zastrzec swój numer PESEL. W pewnych przypadkach może to prowadzić do pokrzywdzenia uczciwych klientów zakładów ubezpieczeń. Jedynie tytułem przykładu można wskazać sytuację, w której zakład ubezpieczeń będzie mógł odmówić zawarcia umowy w przypadku gdy tożsamość klienta można zweryfikować na podstawie dowodu osobistego podczas wizyty w placówce, posiadacz pojazdu jest wpisany w dowodzie rejestracyjnym pojazdu jako jego	Uwaga nieuwzględniona. Przyznanie zakładom ubezpieczeń uprawnienia do weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL przed zawarciem umów ubezpieczenia OC komunikacyjnego, bez konieczności każdorazowej obowiązkowej weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL wynika ze specyficznej konstrukcji oraz głównego celu obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Przyznanie tego prawa a nie obowiązku, umożliwi zakładom ubezpieczeń możliwość przeprowadzenia szczegółowej weryfikacji poszczególnych sytuacji i podejmowanie działań, które będą miały na celu wyeliminowanie sytuacji, na które wskazuje Rzecznik Finansowy. Ponadto przyznanie zakładom ubezpieczeń uprawnienia do docelowej odmowy zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, w sytuacji gdy doszło do zastrzeżenia numeru PESEL na skutek kradzieży danych, ma na celu ograniczenie sytuacji, w których dochodzi do zawierania umów ubezpieczenia przy użyciu skradzionych danych osobowych.

		właściciel, a umowa jest kontynuacją ubezpieczenia zawieranego od wielu lat. Odmówić zawarcia umowy można nawet, jeśli ubezpieczający chciałby opłacić składkę w całości z góry, a więc nie ma ryzyka, że umowa zostanie zawarta „na cudze dane” po to żeby nie płacić składki. Istnieje poważne ryzyko, że właściciele pojazdów, którym ubezpieczyciel odmówi zawarcia umowy w ostatniej chwili, nie zdążą zawrzeć nowej umowy ani cofnąć zastrzeżenia w rejestrze PESEL. Postawi to posiadaczy pojazdów mechanicznych w bardzo niekorzystnej sytuacji, tj.: -posiadacz pojazdu będzie musiał zapłacić wysoką opłatę karną nakładaną przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny za brak zawarcia umowy (art. 88 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych dalej: ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych), ale przede wszystkim -sprawca szkody (którym często jest posiadacz pojazdu lub jego osoba najbliższa) będzie ponosił pełną odpowiedzialność finansową za skutki wypadku. Będzie musiał on zwrócić kwotę jaką poszkodowanemu wypłaci Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (art. 110 ust. 1 w zw. z art. 98 ust 1 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych). Poza kwestią zwrotu wypłaconego odszkodowania za szkody w mieniu, przy szkodach na osobie może to oznaczać też zwrot zadośćuczynienia i renty odszkodowawczej. Ponadto, uznaniowa (fakultatywna) możliwość skorzystania z możliwości odmowy zawarcia umowy ubezpieczenia może prowadzić do nadużyć. W ocenie Rzecznika Finansowego, ubezpieczyciele powinni weryfikować tożsamość klientów nie tylko przy pomocy numeru PESEL, ale też innymi dostępnymi metodami. Przy zawieraniu umowy stacjonarnie można sprawdzić dane z dowodem osobistym, a przy umowie na odległość – potwierdzić tożsamość np. przez podpis elektroniczny, profil zaufany, bankowość elektroniczną lub aplikację mObywatel. Ewentualnie, można zastanowić się też nad przyznaniem Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu (UFG) dostępu do bazy PESEL, aby mógł – na wniosek ubezpieczyciela lub z urzędu – weryfikować numer PESEL podany przez klienta. Przyznanie dostępu do bazy PESEL tylko UFG, a nie wszystkim ubezpieczycielom, wydaje się bezpieczniejsze z punktu widzenia ochrony danych osobowych. Może to	Dodatkowo należy wskazać, że także w interesie zakładów ubezpieczeń pozostaje zweryfikowanie indywidualnej sytuacji swojego klienta, w tym weryfikacja (potwierdzenie) jego tożsamości wszelkimi prawnie dostępnymi metodami i w oparciu o dostępne dane. Należy zauważyć, że zakłady ubezpieczeń również ponoszą szkodę w przypadku procedury zawierania ubezpieczeń OC komunikacyjnych na skradzione dane osobowe. Wynika to z faktu, że w przypadku uiszczenia pierwszej raty ubezpieczenia, zakład ubezpieczeń skutecznie udziela ochrony ubezpieczeniowej przez cały okres ubezpieczenia, a jednocześnie wobec zidentyfikowanej i potwierdzonej sytuacji kradzieży tożsamości zakłady ubezpieczeń z reguły umarzają swoje roszczenia wobec osoby, której dane skradziono. W związku z powyższym należy oczekiwać, że zakłady ubezpieczeń wypracują procesowe lub biznesowe sposoby wykorzystania informacji o zastrzeżeniu numeru PESEL, w celu minimalizacji ryzyka związanego z kradzieżą tożsamości. Propozycje Rzecznika Finansowego w zakresie przyznania jedynie UFG dostępu do bazy PESEL oraz zobowiązania Funduszu do weryfikowania numeru PESEL podanego przez klienta, czy też wprowadzenia rozwiązań przyjętych w stosunku do operatorów usług komunikacyjnych, wiązałyby się z
--	--	--	---

		też zapobiec nakładaniu kar przez UFG na osoby, które nie wiedziały, że ich dane zostały skradzione i wykorzystane na potrzeby fikcyjnego zakupu pojazdów oraz zawierania umów ubezpieczenia OC p.p.m. Taki dostęp nie powinien jednak obejmować wszystkich danych z rejestru PESEL. Prawo do odmowy zawarcia umowy ubezpieczenia przy zastrzeżonym PESEL-u mogłoby przysługiwać tylko w jasno określonych sytuacjach, np. gdy dane właściciela pojazdu nie zgadzają się z danymi w rejestrze PESEL. Nie rozwiązuje to jednak problemu, gdy oszust użyje prawdziwych danych osobowych, zgodnych z danymi w rejestrze PESEL. W ocenie Rzecznika Finansowego, można zastanowić się nad rozwiązaniami w pewien sposób wzorowanymi na tych, jakie zostały wprowadzone w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. <i>o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczania niektórych skutków kradzieży tożsamości</i> (Dz. U. poz. 1394 z późn. zm.) w stosunku do operatorów usług telekomunikacyjnych. Jeśli numer PESEL jest zastrzeżony a system jest niedostępny powyżej 15 minut, mogą oni odmówić wydania duplikatu karty SIM albo wydać duplikat karty SIM po weryfikacji tożsamości abonenta z zachowaniem należytej staranności przy udokumentowaniu dokonania tej weryfikacji. W przypadku ubezpieczenia OC p.p.m. trzeba jednak uwzględnić, że jest to ubezpieczenie obowiązkowe, pod rygorem sankcji. Odmowa zawarcia umowy nie powinna uderzać więc w uczciwych klientów zakładów ubezpieczeń, tam gdzie nie ma ryzyka działania przestępczego. Niezależnie od powyższych uwag należałoby uzupełnić Ocenę Skutków Regulacji (OSR). Obecnie w OSR nie ma informacji o liczbie osób, które zastrzegły już swój numer PESEL. Z nieoficjalnych doniesień prasowych wynika, że na koniec 2024 roku już ponad 5 milionów Polaków zastrzegło swój numer PESEL. Liczba ta może jeszcze wzrosnąć. Skala odmów zawarcia umowy ubezpieczenia OC p.p.m. i problemów z zawarciem umowy ubezpieczenia OC p.p.m. może potencjalnie być duża. W OSR brakuje też danych o liczbie umów ubezpieczenia zawartych tylko na podstawie skradzionego numeru PESEL (nieoficjalnie mówi się o kilkuset przypadkach). W związku z brakiem powyższych informacji, trudno ocenić jakie rozwiązanie prawne będzie proporcjonalne do skali problemu.	koniecznością wprowadzenia zasadniczych zmian systemowych (prawnych i technologicznych) zarówno po stronie rynku jak i po stronie Funduszu. Dodatkowo należy zauważyć, że Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny gromadzi informacje o już zawartych umowach ubezpieczenia a założeniem projektowanych zmian jest aby weryfikacja zastrzeżonych numerów PESEL odbywała się przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Odnosząc się do uwag o charakterze stricte kazusowym należy zauważyć, że rolą norm ustawowych nie jest wprowadzanie regulacji, które rozstrzygałyby każdy możliwy przypadek, jaki może zaistnieć w danym stanie prawnym. Odnosząc się do uwag w zakresie ewentualnego uzupełnienia Oceny Skutków Regulacji należy wskazać, iż resort finansów nie posiada wnioskowanych przez Rzecznika Finansowego informacji.
--	--	--	--